

ଆନ୍ଦୋବତାରେ ଡାନିସାମ୍ ଜାତିନ୍ ଡା
ବେଗ୍-ଗାଡା ବେଗ୍-ଗାଡା ମାନେ ବାରୁ ତୁଳାବ୍
ଲିଖାନ୍ ଆବାରାସ୍ତୁ ମାରାନ୍ତି ବାରୁ ତୁଳାବ୍
ମଲତାନ୍ ଆବତ୍ତାନେବେନ୍ ଆନନ୍ଦେ ତାନିୟ
ଆନ୍ଦୋବଜାନ୍ - ୨୦୦୭

(ସତରା)

ଆଦିବାସୀ ଭାଷା ଓ ସଂସ୍କୃତି ଏକାଡେମୀ
ଅନୁସ୍ଥିତ ଜନଜାତି ଓ ଅନୁସ୍ଥିତ ଜାତି ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗ
ଛୁବନେଶ୍ୱର

: ୧ :

ଆନ୍ସାବଢ଼ାଗେ ଡାନିସାମ ଜାତତିନ୍ ଡ ବେଗଗାଡ଼ା ବେଗ-
ଗାଡ଼ା ମାନେ ବାରୁ ତୁଳାବ ଲିଙ୍ଗାନ୍ ଆବାରାସୁ ମାରାନ୍ତି ବାରୁ
ତୁଳାବ ସଲତାନ୍ ଆବଢ଼ାନେବେନ୍ ଆନଦେ ତାନିୟ

ଆନସଇଜାନ୍ - ୨୦୦୭

ପୁରହିନ କୁନ୍ତନ୍ତି ସାରିଂ ବାରୁ ତୁଳାବ ଲିଙ୍ଗାନ ବାସୁଲେ ଆୟେରତାଇଶନ୍ତି,
ଆୟେତାନ ଆନ୍ସାବଢ଼ାଗେ ଡାନିସାମ ଜାତତିନ୍ ଅତେ ବେଗଗାଡ଼ା ବେଗଗାଡ଼ା ମାନେ
ଲିଙ୍ଗାନ ବାରୁ ତୁଳାବ ଲିଙ୍ଗାନ ଅବାନାସୁ ମାରାନ୍ତି ଆଡ଼ ଆବଢ଼ାନେବେନ୍ ଆସାନ
ଆନଦେ ଅଲାନ ତାନିୟାନ ଡାନିସାମ ଡାଗେ ସାନାବଜାନ ଆଡ଼ଦେଆଡ଼ ଆନିନ୍ତି
ଆଡ଼ ଆନିନକିଡାମାନ ଆଲାବନ (ସାରବାନ) ଅତେ ବାରୁ ତୁଳାବ ସଲତାନ
ଡାନେଡାଗେ ଆନଦେଅଲାନ ଆତିୟବେନ ଡ ବାରୁ ତୁଳାବାନ ଆସଲତାନ
ଆବଢ଼ାନେଲେ କାମବଲ ଲିଙ୍ଗାନ ଆବାଡ଼ରିଜବେନ ଆସାନ ବାନ ଆନସଇଜାନ
ସାନାବଜାନ ଦେଲେ । କାନି ଆନସଇ ଲିଙ୍ଗାନ ବାରୁ ତୁଳାବ ଲିଙ୍ଗାନ ଆଡ଼କୁନ
ଆସଲତାନ୍ତି ତାନିୟ ଆନଦେ ଅଲାନ ଆତିୟବେନ ବାରୁ ବାରୁ ତୁଳାବ ଲିଙ୍ଗାନ
ଅବାନାସୁ ମାରାନ୍ତି ଆଡ଼ନେନ ଅନଦେନ ଆସାନ ସାନାଇସାଇଡାଗେ ଆଗାମାଡ
ଅଲାନ ଆମପାରା ଆନିନକିଡାମାନ ଆଉକାନ୍ତି ଆନସଇଲିଙ୍ଗାନ ଜାନା, ଆନଦେନ
ଆତିୟବେନ ଆସାନ ଆନସଇଜାନ ସାନାବଜାନ ଦେଲେ ।

କାନି ବାରତେନ ବାରୁ ତୁଳାବ ଲିଙ୍ଗାନ ଆବାସୁତେନ୍ତି ଆନ୍ସାବଢ଼ାଗେ
ଡାନିସାମ ଜାତତିନ ଡ ପୁରବାନ ସାରିଡ଼ ବାରୁ ତୁଳାବ ବାନାସୁ ମାରାନ୍ତି ତାନିୟ
ଆନଦେଅଲ ଆଞ୍ଚାବେନ ଆଡ଼ନେ ଲିଙ୍ଗାନ କାଗାଲଗେ ପୁରବାନ ସାରି ଚତୁଂଆୟାମ
ଝାନଗାମଲେ, ରାବତରାବଲେ, ଆୟମାନ ଆୟେମାଲେ (ସାନନ୍ତିଲ୍ଲେ) ଆବଞ୍ଚାନାଲେ,
ବାର କୁନବାରତେନ ତୁଳାବ ଡାରାକୁନାନ୍ତି ଆଚାରନାର ତୁମାନ ରାତୁଲଗେ
ଆଡ଼ଦେନ ଆସାନ ଡାନେ ବିଡାରାନ ବାର, ଡାନେଡାମଣ୍ଗେ ଆଡ଼ଦେନ
ସାନାଇସାଇଗେ ଦେଲେବାର କାନି ଲିଙ୍ଗାନ ଏରାବସ୍ଥାର ଲଗେ ଗାନାଗା ଜାନୁମଜୁମାନ
ଡ଼ ମାନରେନାନ ଆନାବଲୁଗେ ଆଞ୍ଚାବେନ ଆସାନ ଜାନା କାନି ଲିଙ୍ଗାନ ଡାନିୟାନ
ଡାକୁ ।

୧. “ବରୁତୁଳାବ, ଲିଙ୍ଗାନ, ଆନ୍ସାବ, ଡାନିସାମ ଜାତିତିନ ଇତେନୀ ଆନ୍ସାବଢାଗେ ଆୟେଷାନ, ଆମାନରାନ୍କି ଇତେଜା ଆବମାଂ-ଗତମାରାନ, ଅଡ଼େ ଆତେଗାନ୍ ସାରି କାରାଲଗେ ଆୟେଷାନ୍ ଆମାନରାନ୍କି ବାରୁତୁଳାବ ଲିଙ୍ଗାନ୍ ବାସୁଲେଜି ଡ ଆଜାଦି ଗାମଲେ ମାନରେନାନ୍ ଆସାନ୍ ବାରନ୍କି ଲୁମଲେ ମେଏନାବେନ୍ ଆସାନ୍ ତୁଲାବଲିଙ୍ଗାନ୍ ଅଡ଼େ ବାରୁନ୍ ଆସଲଡା ଲିଙ୍ଗାନ୍ ଡେରଢେର ତେନ୍କି, କାନି ଆମାନ୍ରାନ୍କିନାବାରୁ ମାରାନ୍କି (ଆନ୍ସାବ ଜାତି) ଗାମଲେ ଡାନିସାମାନ୍ ଡେତେଜି ।
୨. ତୁଲାବଲାବନ ଆଗାମଗାମାନ୍ତିଃ- ବୁତେଜା ଇତେଜା ତୁଲାବ, ଡାରାକୁନା ଲିଙ୍ଗାନ୍ ଇତେଜା ଆଡ଼କୁନ୍ ଆସଲତାନ୍ ଡାନିସାମାନ୍ (ମାନାଇସାନ୍) ଆଡ଼ଦେଆଡ଼, ବାର ତାନାରେଡାନ୍ ଆଡ଼ଦେଆଡ଼, ଅସାନ୍ତାନ୍ ଗାନିଜିକାନ୍ ବାର ସାତାନ୍ ଆନବ୍ଲେଙ୍ଗାନ୍ ଅଡ଼େତେନ୍ ଆତୁଲାବାନ୍, ଡାନାଂଡାଂ ଡାଗେ ଆତୁଲାବାନ୍, ତାନାରତୁମହାଗେ ତୁଲାବାନ୍, ସୁଡା କାମମାଡା ତୁଲାବାନ୍ ଅଡ଼େ ଆବର କୁତ୍ତାଗେ ଆଡ଼ଲେନ୍ ଆସଲତାନ୍କିନା ।
୩. ଗରଜାଂ ମିଟିଙ୍ଗାନ୍ (ଗ୍ରାମସବା) ଆବ ଗରଜାଂ ଲିଙ୍ଗାନ୍ ମାନରାନ୍କି ବାତିନେ ଆବ ମିଟିଙ୍ଗାନ୍ (ଗ୍ରାମସବାନ୍) ଉଆନ୍ତେ ଆଗରଜାଂ ଲିଙ୍ଗାନ୍ ଆଟେ ମାନରାନ୍ ରାପତି ରୁକ୍କନ୍ତାନ୍ ଡେତେ, ବାର ଉଆନ୍ତେ ଆମାନେଂ ଲିଙ୍ଗାନ୍ ପନ୍ସାୟତ ଆନସଇଜାନ୍ ଆଗାସା, କାନି ମାନେଂ ଲିଙ୍ଗାନ୍ ଆକାନ୍ତାରଂ ଗରଜାଂ ମାର ବାର ବେଶଗାଡା ବେଶଗାଡା ଆବସାଂଗତ ମାରାନ୍କି, ବାର ଗରଜାଂ କମିତି ବାତିନେ ଆମିତିଙ୍ଗାନ୍ ଗ୍ରାମସବାନ୍ ଗାମଲେ ଆଞ୍ଚିମାନ୍ ଡାକୁ କାନ୍ ଆମିଟିଂ (ଆସବା) ଲିଙ୍ଗାନ୍ ।
୪. “ବାରାସୁନ୍” ମାନାନ୍ ଆଡ଼େବାକୁଡ଼ ଡାନିସାମ ମାରାନ୍କି ପୁରବାନ୍ସାରିଂ ଅରବାରା ମାରାନ୍କି ଆସିଂ ଦ୍ଵିରିନ୍ତାନ୍, ବାର ବେଶଗାଡା ବେଶଗାଡା ବାରୁ ତୁଲାବ, ଲିଙ୍ଗାନ୍ ଆବାନାସୁମାରାନ୍କି ଡାନିସାମଜାତିନ୍ ଆତାନାରତୁମି ବାରୁ ତୁଲାବାନ୍, ବାର ଏରତାନନ୍ଦତ ବାରୁ ତୁଲାବ ଲିଙ୍ଗାନ୍ ଆଡ଼କୁନ୍ ଆନ୍ସାବଢାଗେ, ବାରାସୁ ଡାରାକୁନ୍ତାନ୍ ଅଡ଼େ କୁନ୍ ଆମାରିଜ ଉଆନ୍ତେ ଆଜାଂ ସଂତାନ୍ ଡାକୁ କୁନ୍ ଆତେନା ବାରାସୁନ୍ ଗାମଲେ ଡାକୁ ।
୫. “ସାନାଇସାଇତୁଗେ ତୁଲାବ ଆରା ନେଏବା ଜାନାବାନ୍” କୁତୁବ ନେଏବାନ୍କି ସାରିଂ ଏରତୁନିସାମତାଗେ ଆରା ନେଏବାନ୍କି, ଉଆନ୍ତେ ଡେ, ଉରୁଷାନ୍,

ତାରରତରଜାନ୍ତିନ୍ ସାନନାରାନ ଆନେବ, ଆଥଲାନକି, ବେତ୍ତିନ୍, ... ଆଡ଼ାଙ୍ଗାନ, ... ତାରେଲାଲାନ ରେଗାମତାଗେଆରା ଲାମନା ଲିଙ୍ଗାନ୍କି ଆବାରାନ୍, ଆଜେତୁନକି, ଆବାତୁନକି, କାନ ଆତେନା ସାନାଇସାଇତୁଗେ ତୁଲାବ, ଆରା ନେଏବାନ୍, ଆଜାନାବାନ ଗାମଲେ ଡେତେ ।

୧. ତୁଲାବ ବାରୁ ଲିଙ୍ଗାନ୍ ଆନ୍ସାବଢାଗେ ଡାନିସାମ ଜାତିନ୍ ବାର ବେଶଗାଡା ଉକ୍କାନ୍କି ସାନଲେ ତୁଲାବବାରୁ ବାନାସୁ ମାରାନ୍କି ସାରିଂ ବୁତେଜା ଆମାନ୍ରା, ଆଡ଼େ ଆମାନରାନ୍କି ବାତିନେ ତୁଲାବ, ବାରୁ ଲିଙ୍ଗାନ୍ ବାସୁଲେଜି ଅଡ଼େ ମାନରେନାନ୍ ଆସାନ୍ ଆତାରତୁମବେନ୍ ସାନାଇସାଇ ଡେଆନ ଡେଲେ ଅରର ବାରାଲେ ସେରରାଇଜି ବାର ବାସୁଲେ ସେରରାଇଜି, ଅଡ଼େ ବିରିନ୍ତାନ୍ ସାରିଂ ଡାକୁଲେନ୍ ସେରରାଇଜିକୁନ ଆସଲତାନ୍କି ଆଞ୍ଚାଂବେନ ଆଡ଼ାନେନ୍ ଡାକୁ ।
- (କ) ତୁଲାବ ବାରୁ ଲିଙ୍ଗାନ ଆବାନାସୁ ଆବାନାସୁ ଆନ୍ସାବ ଡନିସାମ ଜାତିନ୍ ଅଡ଼େ ବେଶଗାଡା ଉକ୍କାନ୍କି ସାନଲେ ତୁଲାବବାରୁ ବାନାସୁ ମାରାନ୍କି ସାରିଂ ବୁତେଜା ଆମାନ୍ରା, ଆଡ଼େ ଆମାନରାନ୍କି ବାତିନେ ତୁଲାବ, ବାରୁ ଲିଙ୍ଗାନ୍ ବାସୁଲେଜି ଅଡ଼େ ମାନରେନାନ୍ ଆସାନ୍ ଆତାରତୁମବେନ୍ ସାନାଇସାଇ ଡେଆନ ଡେଲେ ଅରର ବାରାଲେ ସେରରାଇଜି ବାର ବାସୁଲେ ସେରରାଇଜି, ଅଡ଼େ ବିରିନ୍ତାନ୍ ସାରିଂ ଡାକୁଲେନ୍ ସେରରାଇଜିକୁନ ଆସଲତାନ୍କି ଆଞ୍ଚାଂବେନ ଆଡ଼ାନେନ୍ ଡାକୁ ।
- (ଖ) ଉକ୍କାନ୍କି ଆମବାରିଜ, ଗରଜାଂ ଡାମ୍ ଲିଙ୍ଗାନ୍ ସାରିଂ ଅଡ଼େ ବେଶଗାଡା ଗରଜାନ୍କି ସାରିଂ ଆମାରିଜନା ମାରାନ୍କି ସେରରାଇଜି, କାନ୍ ସାନାଇସାଇ ଡାଗେ ଆରା ନେଏବାନ୍କି ସାରିଂ ଆତାମ୍ ଡାନେତାଗେ, ତାରତୁମବେନ୍, ଆଞ୍ଚାନ୍ରାମବେନ୍ ଡ ଆମେମବେନ୍ ଆସାନ ଡାନେନ୍କି ଡାକୁ ।
- (ଗ) ଫାରାସୁଗୁଁ ମାରାନ୍କି ଡ ଗୁପାମେଡ଼ (ଗଡୁ) ମାରାନ୍କି ଆୟନ, ବାର ବେଶଗାଡା ବେଶଗାଡା ତୁଲାବ, ଆରାନେଏବାନ୍କି, ଆଜାନାବାନ୍, ଆଗାରୁପାବେନ ଆଞ୍ଚାନ୍ରାମବେନ୍ ଆସାନ୍ ବାର ଡିଲେ ତାଡା ମାର ଅଡ଼େ ସେରସେରିଜ, ମାର, ବାର ଆତାମ୍ ଉକ୍କାନ୍ ଆଂଗାଇ ଆନ୍ରାଙ୍ଗାନ୍,

ଆଞ୍ଚାନ୍ଦେନ ଆଞ୍ଚାନ୍ଦାମବେନ୍ ତ ଆତାମ ଡାନେଡାଗେ ମାନ୍ଦାନ୍ ବାତ୍ରେନ୍ ବିରିନ୍ଦାନ୍ ସାନଲେ ଆଡାନେବେନ୍ ଡାକୁ ।

- (ଘ) ଡିବାଡାଗେ ଡାନ୍ତିସାମ ଜାତ୍ରିନ୍ ବାର ଆନ୍ସାବ ପୁର୍ବାନ୍ସାରିଂ ଆମେଂଟେନ୍ଜି ଆମାନ୍ଦାନଙ୍କି ଆତେଗା ବିରିନ୍ଦା ମାରାନ୍କି ଆବାରାସୁନ୍ ତ ଆଗାରବ୍ରଗବ୍ ଡାରାକୁନାନ ଆଲାନାଂବାଂନ ଆମାରନାଡାଗେ ଆଞ୍ଚାନ୍ଦେନ ଡାନେଡାକୁ ।
- (ଙ୍ଗ) ବଗାଡ଼ ରାଜ୍ୟ (ଡେସା) ଲିଫାନ୍ ଇତେଜା ଗାରାମଗାମାନ୍ ବାତ୍ରେନ୍ ଲାବନ୍ ଆସାନ୍ ରୁଡ଼ ବାଙ୍ଗେନ୍ ଡାକୁତେ ବାର ପିରାଡ଼ନାନ୍ (ଡାବି) ଆବ୍ରମେବେନ୍ ଡାକୁଲେନ୍ଦେନ୍, କୁନ୍ ଆଲାବନ୍ ଆସାନ୍ (ଦାବି) ଆପିରାଡ଼ିନାବେନ୍ ଆସାନ୍ ଡାନେନ୍ ଡାକୁ ।
- (ଘ) ଇତେଜା ଡାନେଗତମାରାନ୍ ଅଡ଼ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ସାନଲେ ତୁଳାବ୍ ସଲତାନ୍କି ବିଗଗାଡା ମାନ୍ଦାନ୍ ଆଟଂ ଆଞ୍ଚିମ୍ ଲିଫାନ୍ ପତା ଅଲାନ ତାନିୟାନ୍ ଡେଲେନ୍ଦେନ୍, ଅଡ଼ (ଲିଙ୍କ) ସାତ୍ରାନ ରସିତ୍ରନ୍ ତାନିୟାନ୍ ଡେଲେନ୍ଦେନ୍, କୁନ୍ ଆନତେ ପତ୍ରା ଅଲାନ ଆବାନ୍ଦାବେନ୍ ଆସାନ୍ ଡାନେନ୍ ଡାକୁ ।
- (ଙ୍ଘ) ଆନତେ ଅଲାନ୍ ବାନାଡ଼ିଜାନ୍ ଆଡ଼ଲେନ୍ ଅଡ଼ ଇନ୍ରାଂ ଡେଏନ୍ ଆତୁଲାବ୍ ବାରୁ ସଲତାନ୍କି, ଗରଜାନ୍ତାନ୍, ପୁରବା ଆଜାଂସିଂ ବାରାସୁ ଡାରାକୁନାନ୍, ସାନ୍ତିଲିନ୍ ଆଡ଼ଲେନ୍ ଆଗରାଜାଂ ଅଡ଼ ତୁଳାବ୍ ବାରୁ ଲିଫାନ୍ ବିଗଗାଡା ବେଗାଡା ଗରଜାନ୍ତାନ୍କି (ରାଜସବ୍) ଲିଫାନ୍ ଗରଜାଂ ଡାଗେ ଇତ୍ତଲିଲେ ଆବାଡ଼ିଜିବେନ୍ ବାର ଆଞ୍ଚିମାନ୍ ଆବାନ୍ଦାବେନ୍ ଆସାନ୍ ଡାନେନ୍ ଡାକୁ ।
- (ଙ୍ଙ) ପୁରବାନ୍ ସାରିଂ ତତଂ ଆୟାମ ଆବାନ୍ସାନ୍କି ଆସାନ୍ ଆତାମ ଉକ୍କାଗେ ବାଦରାବ୍ରଲେ କୁଡୁର୍ବଲେ ଆସେରରାଇଏନ୍କି ଆବିରିନ୍ଦାନ୍ ତୁଳାବ୍ ଲିଫାନ୍ ଆକୁଡ଼ିବ୍ ଜାନାବାନ୍କି ରାଦରାବ୍ରଲେ, ଆଗାନେଏବାନ୍ ଆବାର ଗୁରୁବେନ୍, ତ କୁନ୍ ଆତେ ଆଗାଦରାବ୍ରବେନ୍ ବାର କୁନ୍ ବାତ୍ରେନ୍ ଆବ୍ଞାନାଡାମ୍ବାବେନ୍ ଆସାନ୍ ଡାନେନ୍ ଡାକୁ ।
- (୯) ଆନ୍ସାବଦାଗେ ଡାନ୍ତିସାମ ଜାତ୍ରିନ୍, ବାର ବିଗଗାଡା, ବିଗଗାଡା ମାନେଂ ଲିଫାନ୍ ଆତାମ୍ ଉକ୍କାଗେ ତୁଳାବ୍ ବର୍ଲିଫାନ୍ ଆବାନାସୁ ମାରାନଙ୍କି,

ଆସଲତାନ୍, ଏର ଆନସଇଡାଗେ ବାତ୍ରେନ୍ ବାରୁ ଲାବନ୍ ସାରିଂ ଡାନେଡ଼ିଦାନ୍ ଡେଲେ, ଅଡ଼ ତାନାର୍ ତାବାନ୍ ଡେଲେ, ବିନ୍ଦ ୨୦୦୪ ବାରୁ ଆଜାରା ମନ୍ତଲଇସାଲ, ଡିସେମ୍ବର ଆଂଗାଇ ୧୩, ମିଗଗାଲ୍ ଆବର, (ୟାଇଲ) ତାରିନି ଡିନ୍ନା ଲିଫାନ୍, ପୁରବାନ ସାରିଂ ଇତେଜା ଆନସଇ ଡାନେଡାଗେ ଆରାବମାଡାନ୍କି ଡାକୁଲେନ୍ ଡେନ୍ ବାର କୁନ୍ ସାରିଂ ପାନ୍ଦାନ୍ତାନ୍ ଡେଲେନ ଡେନ୍, ଆନିନ୍ଦି ଆଉ କୁନ୍ ଆଲାବନ ଆମପାରା ବାରୁ ତୁଲାବାନ୍କି ବାର, ଅଜିଜ୍ ଆତିୟବେନ୍ ଆଡାନେନ୍ ଡାକୁ ।

9. ଶାନାନ୍ଦାମ ଆତୁଲାବାନ୍ (ଆବଲୁଲେ) ଆନସଇଜାନ୍ ଆଡ଼ଲେନ୍ ୧୯୮୦, ସାଲ ଲିଫାନ୍ ଇତେନ୍ତେ ଡାକୁ, କୁନ୍ ଆନସଇଜାନ୍ ଗାନାଗଗାଡାନ୍ ଏରତେଲାବ ଅସାନ୍ତାନ୍ ସରକାରାନ୍ ବତ୍ରେ ଆନୁରତାଗେ ଆନାବଞ୍ଚାନ୍ଦାନ୍ ଡେଆନ୍ ଡେଲେ, ବାନ୍ଦାନ୍ ସାନ୍ଦାନ୍ ଆସାନ୍ କେନ୍ତର (ଆମୁଡ଼ା) ସରକାରନ ତୁଳାବ ବାରୁ ସଲତାନ୍କି ବାନତାଲେ ତିଯଲେ ରାପତିତେ ଆତାମ ଜାନଂକାଡାନ୍ ଆମବାରିଜ (ହେକଟର) ଆବେକ୍ତା ୨୪ ଯାକୁଡ଼ି ମିଗଗାଲ୍ ଯାଗି (ଗୁଲମନ୍ତର) ଆରା ନେଏବାନ୍କି ଗାଡ଼ିଲେ ରପତିତେ, ତ କୁନ୍ ସାରିଂ ଆରରଥାରା ନେଏବାନ୍କି ଗାଡ଼ିଲେ (ଇତ୍ତଲେ) ଆସେଇବେନ୍ତେତେ ।

- କ. ଆଗାଂଞ୍ଚାନ୍ ସିଂଟାନ୍ ଆସାନ୍
 ଖ. ରେଗାମ ସିଂଟାନ୍ ଆସାନ୍ (ଆସପତ୍ରିନ୍)
 ଗ. ଅଂଗାନ୍ ବାଢ଼ି ସିଂଟାନ୍ ଆସାନ୍
 ଘ. ବାଂସା ତାରେମତେମନା ସିଂଟାନ୍ ଆସାନ୍
 ଙ. ମିଲାଇ ତଥାତେନ (କାରାନ୍ତୁନ୍) ତ ସାତାଇ ସାରିଂ ଆସେଇରତାଇଏନ୍ ଆବାରାବାନ୍କି ଆସାନ୍
 ଚ. ତାରାଗତୁମ୍ ଡାଆନ୍ ଅଡ଼ ଅସେ ତୁଂଡାମତାଆନ୍ ଆପାରାଂ ପାତାନ ଆସାନ୍
 ଛ. ଗାରାଡାନା ଆସାନ୍ ତେକିଂ ଡାଆନ୍, ତ ସାତାଇ ସାରିଂ ପୁତ୍ରାର ଡାଂ ପାଇପୁନ୍ ବାତ୍ରେନ ଆସାନ୍

- ଜ. ରାମଜିଲାନ୍ ଥିବେ ରାବଡ଼ା ଡାଆନ୍ ଆପାରାଂପାଁ ଆସାନ୍ (ଅଡ଼ାନ୍)

ଝ. ଜଡାନ୍ ସାରିଂ ଆପାରାଂପାଁ ଅଡ଼ା (କେନାଲ) ଆସାନ୍,

ଓ. ଇତେକା ରାଂଗେନ୍ ବତ୍ତେନ୍ ଆବ୍ଦିଂଦ୍ରିଂଚେନ୍ ଆଗାନାପଢ଼ି ଆସାନ୍,

ଘ. ବାରାନ୍ଜି ଆବାନାଂସାନ୍ ଡି ବିତ୍ତିନ୍ ଆନାବାଉର ଆସାନ୍ ବାର
ଆବୁଦମୁଦ୍ରାଗେ ରାଙ୍ଗଜାଂ ଝାରାଂ ଝାନା ସିଂହାନ ଆସାନ୍,

୦. ତାଙ୍ଗାନ୍ ଥିବେ ସାଲଗଡ଼ାନ୍ ଆସାନ୍,

ଡ. କୁଡ଼ିତୁବ୍ ମାନରାନ୍ଜି ଆମାରିତ୍ତିଂ ସିଂହାନ୍ ଆସାନ୍
ଦିନତ ବଗାଡ଼ ତୁଳାବ ସଲତା ଲିଙ୍ଗାନ୍ କାନି ଆମବାରିଜ୍ ବାନାନ୍ଦାନ୍ ରାପଢ଼ି
ଡେଲେନତେନ୍,

୧. କାନି ଆକୁଡ଼ିବ୍ ବାରାନ୍ଜି ଆସାନ୍ ବାନାନ୍ଦାନ୍ ଆଡ଼େତେନ୍ ତୁଲାବ୍ ବାରୁ
ସଲତାନ୍ଜି ଟିଲେ ଡାଗାକୁନା ଆତାମ୍ ଜାନଂକାନ୍ଦାନ୍ ଆମବରିଜ୍ (ହେକୁର)
କୁନ୍ ସାରି ଆସୁଇ ଆଡ଼େବେନ୍ ଡେତେ, ବାରୁ

୨. କାନି ବାନାଂସାଡ଼ାଗେ ବାରାନ୍ଜି ଆସାନ୍, ବଗାଡ଼ ଜାନାଜାଡ଼ାଗେ
ଝାଂଲାବେନ୍ତେନ୍ କାନି ଆବାରାନ୍ଜି ଗରଜାଂ ମିରିଂ ଲିଙ୍ଗାନ୍ (ଗ୍ରାମସବା) ନା
ଜାନାଜାନ୍ ଆଡ଼େବେନ୍ ଡେତେ ।

ଗରଜା^୦ ମିଟିଡାନ୍ (ଗ୍ରାମସବାନ୍) :-

୧. ଗ୍ରାମପନ୍ଥାୟତ ବାଚିତେନ ଗନ୍ଧିଷ୍ଠାନ୍ ଦେଆଡ଼େଲେ କାନି ଗରଜାଂ ମିଟିଷ୍ଠାନ୍
ଦେତେ, ବାର ଆସୁସୁନା ୧୦, ଗାଲକ୍ଷି ମାନ୍ରା ଓ ବଗାଡ଼ୁ ଆତେ ମାନ୍ରାନ୍କି
ଡାଙ୍କୁଲେନ୍ଦ୍ରିନ୍ ଏହି ମିଗଗାଳ ଯାଗି (ମେଳଲୁ) ମାନ୍ରାନ୍କି ଆସେତାବେନ୍କି
ଦେତେ, ତୁ କାନ ତୁଲାବ ବାରୁ ଡାନେ କାମଟି ମାରାନ୍କି ଗାମଲେ
ଆତାବଢ଼ିଲବେନ୍ ଦେତେ । ଉଆନ୍ତେ ଆମାନେ ଲିଷ୍ଟାନ୍ ଆସୁଇ, ଯାଗିତାନୁରୁ
ସାରି ମିଷ୍ଟତୁବୁ ଆନ୍ସାବୁ ଡାନିସାମ୍ ଜାତିନ୍ ଆଦେବେ ଦେତେ ।

ଆମାନେ ଲିଖାନ୍ ଆନ୍ସାର୍ ଡାନିସାମ୍ କାତିନି ଆଗାସା କୁନ୍ ଆମାନେ
ଲିଖାନ୍ ଯାଗିତାନୁବ୍ସାରି ମିଷ୍ଟକୁବ୍ ଇନ୍ସାଲ ସବ୍ୟ ବଇଜାନ୍ତି ଆଡ଼ାକୁବେନ୍
ଡେଟେ ।

- ଭୁଲାବ୍ ବାରୁ ସଲତାନ୍ ଆଡ଼ାନେ କାମତିନଜି ସାରିଂ କାନ୍ ମିଟିଫାନ୍ ସେବାନ୍) ଆନାବିଶ୍ଵାନ୍ ଆସାନ୍ ବ ମାନାଗା, ବାରୁ ଆଇଭୁଲବେନ୍ ଆସାନ୍ ବମାନିରା ତାନାବଢ଼ିଙ୍କାନ୍ ଆଡ଼ିବେନ୍ ଦେବେ, ଡି ଆନିନଜି ଆଉକତର କାମତିନ୍ ଆମାବାନ୍ କାନି ଆବେର ନାନଜି ଆସାନ ଆଗାଦିଲାମବେନ୍ ଦେବେ ।
  - ଆସେଫାନ୍ ଆୟମଲିତାନ୍ ଭୁଲାବ୍ ବାରୁହୁନେ କାମତି ମାଗାନ୍ ଅତେ କାମତି ବଜାନ୍ ଆମାବାନ୍, ଭୁଲାବ୍ ବାରୁ ଡାନେନ୍ ଆସାନ୍ ପିରାହିତ ତାନିଅଳ ସିରିନ୍ ପାଂତାଇ, କାନ୍ ଆସିଗତିନ୍ କୁତୁବ୍ କାମତିନଜି ଆଠ୍ ଆଗାଦିଲାମବେନ୍ ଦେବେ, ବାରୁ କୁନ୍ ଆତାନିଅଳ ସିତ୍ତିନ୍ ବାତ୍ତେନ୍ ଆଡ଼ାନେତେ ବିଦ୍ସାଗାତେ, ସାଲେତ୍ତେନ୍ କୁନ୍ ସିତ୍ତିନିଶ୍ଚାବ୍ ଅତେ ଇନ୍ଦ୍ରା କାନ୍ ଆତେ ଆତୁନ୍ନଜେବେନ୍ ଦେବେ ବାରୁ କୁନ୍ ଆତାନିଅଳ ମିତ୍ତିନ୍ ଆବାରାନ୍ ଆସାନ୍ ରିଂଲେନ୍ ଆସେତିବେନ୍ ଆଉଦେଖ ।

ଗରଜା° ମିତ୍ତା° ଲିଙ୍ଗାନ୍ ଆବାରାନ୍ତି :-

- କ. କାନ୍ ମିତ୍ତିଂ ଲିଟାନ୍ ଜାରୁଲିଗେ ଡିଞ୍ଚାଡ଼ାବ ଲଗେ ସବ୍ରିଲେ ଆଲୁମବେନ୍ ଆସାନ ସୁସୁନା ଦେତେ ବାର କାନ୍ ଆପସେଲେ ଡାକିତାନ୍ତେ ତାନିୟଳ ସିତ୍ତିନ୍ ଡାକୁ କିନଳିଲେ ଆବାମ ହାଂବେନ୍ ଦେତେ ।

ଘ. ତୁଳାବ୍ ବାରୁ ଡାନେନକି ଆସାନ୍ ଆୟୋରତାଇଏନ୍ ଆତାନିଅଲ୍ ସିତ୍ତିନ୍କି ଆସାନ୍ ଡାନିସାମାନ୍ (ତାଲିବାନ୍) ଅସକାଇବେନ୍ ଦେତେ ଡି କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରାନ୍ ଆତାମ ବାନାଇଞ୍ଚାନ୍ ଆମବାହିଜ୍ ଆକୁଡୁବ ତାନିଅଲ୍ ସିତ୍ତିନ୍କି ବାର ତାନିୟଥାଲ ମାରାନ୍କି ଆବେରନାନ୍ ଆବ କାମବଲ୍ ଲିଟାନ୍ ଇତ୍ତଳିଲେ ଆବିଞ୍ଚାନାବେନ୍ ଦେତେ ।

ଘ. ତାନୁବ୍ ଡାଗେ ଆଡ଼ାନେଗଡ ମାରାନ୍କି ଅଡ଼େ ଇତ୍ସୁମଡାଗେ ଆତାନିୟମାରାନ୍କି ଙ୍ଗାଡ଼ାବ୍ ଡାଗେ, ଇରାବ୍ ସୁଇ ଡାଗେ ଆତାନିୟାନ୍ ଆମପାରାଡ଼ାକୁ ତୁଳାବ ବାରୁ ଡାନେନକି ଆସାନ୍ ଇତେନ୍ତେ ଆସିତ୍ତିନ୍ ଡାକୁ

- କୁନ୍ ଆକୁଡୁବ ବେରନାନ୍ ଆଗାଲାମବେନ୍ ଆସାନ୍ ତଇତଇ ଢାନେ କାମିତି ମାରାନ୍କି ଆମାଂବାନ୍ ଆପପାଇବେନ୍ ଢ଼େତେ ।
୯. ବଗାଡ଼ ଆନସାବଢ଼ାଗେ ଡାନିସାମ ଜାତ୍ତି, ତୁଳାବ ବାରୁ ବାନାସୁ ମାରାନ୍କି ଅତେ ଆସି ବିନି ଡାନ୍କିଡାକୁ ଆନିନକି ଆଞ୍ଚାବେନ୍ ଆସାନ୍ ଅଗାଳିଲେ ବିଦ୍ସାରବେନ୍ ଢ଼େତେ ।
୧୦. ତୁଳାବ ଜନ୍ମନ୍ତି ଆରାବରବେନ୍ ଡ଼ ସାନାଇସାଇଡାଗେ ଆକାନାବାନ୍କି ଆରାବରବେନ୍ ଆସାନ୍ ଡିଲେ ମାନ୍ରାନ୍ ଶେନ୍ଦାମାନ୍ ଆତେ ରାମଲେ ଆଗାଲବେନ୍ ଆସାନ୍ କାନ୍ କାମିତିକି ଆତାନାବଢ଼ିଜାନ୍ ଢ଼େତେ ।
- ଗରଜାଂ ମିତ୍ତିଫାନ୍ (ଗ୍ରୋମସବାନ୍) ଆଡ଼େତେନ ଆଡ଼ନାଂ (କୁରାମ) ଆଇତଲବେନ୍ ଆସାନ୍ ଆକୁଡ଼ିଦୁବ ଅଂଗେରତ ଇନସାଲ ମାରାନ୍କି, ଯାଗିତାନୁବ ସାରିଂ ବାରୁ ତାନୁବ ଆଉର ମାନ୍ରାନ୍କି ଆରୁକକୁନାବେନ୍ ଢ଼େତେ, ଆୟେତାନ୍ ଆଗରଜାଂ ଲିଙ୍ଗାନ୍ ଆନସାବଢ଼ାଗେ ଡାନିସାମ ଜାତ୍ତିନ୍ ଡ଼ ମାଇମାଇ ଢାଗେ ଡାନିସାମ ଜାତ୍ତିନ୍ ଆମପାରା, ବରିଜ ଲଗେ ଢାକୁଙ୍କି, ବାର ବାସୁତେଜି, କାନ୍ ଆମାନେଂ ଲିଙ୍ଗାନ୍ ଗରଜାଂ ମିତ୍ତିଫାନ୍ (ଗ୍ରୋମସବାନ୍) ଆୟମ୍ ଲିଙ୍ଗାନ୍ ଆନସାବଢ଼ାଗେ ଡାନିସାମ ଜାତ୍ତିନ୍କି ଆବମାଂକୁଡ଼ ଆଡ଼ିବା ମାରାନ୍କି ପୁରବାନ୍ସାରିଂ ଆଡ଼ିଲେ ଅରର ବାରାନ୍ ବାତ୍ତେନ୍ ଆମେଂତେନ୍କି ଆଡ଼ିଲେ ମାନ୍ରାନ୍ ଆତେ ଲଗେ ଆରୁକକୁନାବେନ୍ ଆସନ୍ ସ୍ଥାନାଇସାଇଡାମ ଢ଼େତେ ।
୧୧. ବଗାଡ଼ ବ ମାନରା, ବଗାଡ଼ ସରକାର ସାରିଂ ଢାନେ ଗଢାନ୍ (ସୋକରି) ମାରାନ୍ ଆସାଂଗେମ୍ ଲିଙ୍ଗାନ୍ ଆଜେନ୍ ସାରିଂ ଅଗାଲରେ ବାନୁକକାଇୟାନ୍ ବାତ୍ତେନ୍ ଅବଲେଂଲେନଢ଼େନ୍ ଡ଼ କୁନ୍ ଆନ୍ଦୁବଲେଂଲେନଢ଼େନ୍ ବେରାନ୍ ବତ୍ତେନ୍ କୁନ୍ ଢାନେଗଡ଼ ମାରାନ୍ ଆନିଡାମାନ୍ ଆନସାଇଜାନ୍ ଏର ଅମତେଲାବେ ବଗାଡ଼ ହରିଜନ ଅତେ ଆଡ଼ିବାସି ମାରାନ୍ ଆଡ଼ଂ କାଲକାଲ ଆଡ଼େଢ଼େନ୍ ଆମବାରିଜ ଅତେ ଆବାର ଢାତେନ୍ ଅମବାରିଜ ବଗାଡ଼ ଆନିନ ଗାରି ଜେଲେନାନ୍ତେନ୍ କାନ୍ ଆତେ ତୁସା ଗମଲେ ଭାନାମାନ୍ ଢ଼େତେ ।
୧୨. କୁଡ଼ବ ମାନରାନ୍କି ଆମାଡ଼ ଲିଙ୍ଗାନ୍ ଆଗିଜିତାତେନ୍ ଇତେଜା ଢାରାକୁନା ଲିଙ୍ଗାନ୍, ବଗାଡ଼ ବୁତେଜା ଆମାନରା, ହରିଜନ ଅତେ ଆଡ଼ିବାସି ମାରାନ୍ ଆଡ଼ଂ
- ଆସେ ଗାନିଜଟିଜାନ୍ ଡ଼ ଜାରାନାନ୍ ଆବମେଲେ ବାର ଆଡ଼େରମାଡ଼ିଲେ ଆଗବରର ମାଡ଼ବେନ୍ ସେଂ ସେଂଲ ଗାଲାମାନ୍ ଗାଲାନଲେ ଆସାଂଗେମଲେ କାଇସ୍ତଲେନ୍ ଡେନ୍ କାନ୍ ଆତେ ତୁସା ଗମଲେ ଭାନାମାନ୍ ଢ଼େତେ ।
୧୩. ବଗାଡ଼ ହରିଜନ ବାର ଆଡ଼ିବାସି ଆବ ଇନସାଲନ୍ ଆଡ଼ଂ ପୁତ୍ରସେଂବେନ୍ ଆନିନ୍ ଆଡ଼ାଂଗାଡ଼ ତାରାମତାମାନ୍ ଆବସେତ୍ତବେନ୍ ଆଗାଲ୍ଲେ ଆନିନ୍ ଆଡ଼ଂ ଆବଗେଗେଲେ ମାଲାମାନତାମ ଭାମଲେନଢ଼େନ୍ କାନ୍ଥାତେ ତୁସା ଗମଲେ ଭାନାମାନ୍ ଢ଼େତେ ।
୧୪. ବଗାଡ଼ ହରିଜନ ବାର ଆଡ଼ିବାସି ଇନସାଲନ୍ ଆମନନା ତାବରୁଇବେନ୍ ଆସାନ୍ ଆନିନ୍ ଆଡ଼ଂ ତାତିତୁଲେନଢ଼େନ୍ ଡ଼ କୁନ୍ ଇନସାଲନ୍ ଆବ ଢାନେ ଗାରବଗବ ଲିଙ୍ଗାନ୍ ଆଡ଼ାକୁନ୍ ଆୟମ୍ ଲେଞ୍ଜାନ୍ କୁନ୍ ଇନସାଲନ୍ ଆତାରମତାମାନ୍ ଟିରୁଇଲେ ଜାବଲେନାନଢ଼େନ୍, ବିନ୍ଦୁ ଆତିକି କୁନ୍ ଢାନେ ଗଢାନ ସାରିଂ ଅନମତାନ୍ ଡେଲେନଢ଼େନ୍ ଡ଼ ଆତିକି କୁନ୍ ଅଂଗେରାନ୍ କୁନ୍ ଇନସାଲନ୍ ଆଡ଼ଂ ଅମଢାଲେନଢ଼େନ୍ କୁନ୍ ଆତେ ଢାନୁସାଢାମନା ଗମଲେ ଭାନାମାନ ଢ଼େତେ ।
୧୫. ହରିଜନ ଅତେ ଆଡ଼ିବାସି ମାରାନ୍କି ଡିଲେ ତତ୍ତ ଆଞ୍ଚାନରାମ ତେନକି, ଆଜଢ ଢାଆନ୍, ଆବାନ୍ଦା-ଢାଆନ୍, ଆତେ ଆବବିଦା-ଢାଆନ୍ ଏରମାରିଦ ଆବମେବେନ୍ ଆଜିଙ୍ଗାନ୍, ଅଲାନ୍ ସେତ୍ତବେ, କୁନ୍ ବାତେନ୍ ମାନରାନ୍କି ଭାନରାନବେନ୍ ଆସନ୍ ଏର ତାରୁନାଢାଗେ ଢ଼େତେଜି କୁନ୍ ଆତେ ତୁସା ଗମଲେ ଭାନାମାନ୍ ଢ଼େତେ ।
୧୬. ବଗାଡ଼ ହରିଜନ ଅତେ ଆଡ଼ିବାସି ମାରାନ୍ ଆଡ଼ଂ ଇତେଜା ମାନେଂ ଆତେ ମାନରାନ୍କି ଆରୁକୁନା ଢାରାକୁନାବାନ୍ ଆୟେତେନ୍ ଆତାତିରିଲିଙ୍ଗାନ୍ ଆନିନ୍ ଆଡ଼ଂ ଢାଂ ଢାଂ ଲେନତେନ୍ ଆତେ ରାନୁକୁନ୍ ଲିଙ୍ଗାନ୍ ସାରିଂ ବେଗଗାଡ଼ ଅମପୁ (ବରିନ୍ଦା) ମାରାନ୍କି ଆମପାରା ଆମାଇନାବାନ୍ ଢାନେଢାଗେ (ଭୋଡ଼ାବଲଗେ) ଆଡ଼ାବେନ୍ ଆୟେରତେନ୍ ଆବାନ୍ ଆବଢ଼ିଲେନ୍ ଢ଼େନ୍ କାନ୍ ଆତେ ତୁସା ଗମଲେ ଭାନାମାନ୍ ଢ଼େତେ ।

৩. বগাঢ় হরিজন অত্তে আত্মিকার্য মারান, আনন্দজি আসিদ্ধান, আগরজাতান, অত্তে আবারাসু ঢারাকুনান, পারি আমরেংলে আয়েরবেন, আসান, বাইশেলেনডেন, অত্তে অগঁবেন, ডেনেনা গামলে মালামানতাম আবমে লেনডেন, কান, আতে দুষ্পা গামলে শানামান, ডেতে।

এতেনেগৈর আত্মানুসা মারান্জি তুত্তুরু আংগাই পারিং মনলক্ষ মিষ্টুম্ দিংকক্রজা বারন্তে দিং লিষান, ঢাকুনাতা ঢাকুনাতা তাকান, জানাং জাইবেন, আপানাতুরাড়ান, আঙ্গাংবেন, ডেতে।

৭. হরিজন অত্তে আত্মিকার্য মারান, পাততান, তেতু বগাঢ় বিগাঢ়া বুচেজা আমানবান্জি আপয়েলে-

(ক) বগাঢ় আত্মিকার্য অত্তে হরিজন মারান, আনাৰ্জানা আনসজজান, আমারিজি, কানাৰ্জিতান, (পার্সি) আঙ্গাংবেন, আত্মানুসান, গামলে পুক্কাবান গানিজতান, ডেতে অত্তে কুন, আতে আজেতাম লিষান, পারিং ইচেনতে আবুককাই পৰ্কিনুত্ত চিষ্পলেনডেন, বার কুন, আবুক্কাই পাক্কিন, বাতচেন ঢানুসানা গামলে পানেমেত্তান ডেতে, পালেচচেন, কুন, দুষ্পামারান আমারেং মাততান, পৰ্কিনজা বারন্তে দিং লিষান, ঢাকুনাতা ঢাকুনাতা, তাকানাজানাং আজজবেন, আপানাতুরাড়ান ডেতে বার বগাঢ় আজেনাম লিষান, পারিং আবুককাই পাক্কিন, বাতচেন, বুচেজা তুংতাম জাইতাম বানাগগে হরিজন অত্তে আত্মিকার্য মারান, ঢানুসান্ডাগে ডেআন, ডেলে কানাৰ্জিত, (পার্সি) পানাতুরাড়ান শাংলেনডেন, বুচেনতে অজেতাম লিষান, পারিং বুককাই পাক্কিবেৱান, তেয়েনেন, কুন, আমানবান, জানাং কানাৰ্জিত পানাতুরাড়ান আডেবেন তুংনা ডেতে।

(খ) বগাঢ়, বুচাজা বুক্কাই পাক্কিন অত্তে শানাংশাং বেৱান, বাতচেন, বগাঢ় আত্মিকার্য অত্তে হরিজন মারান কানাৰ্জিত পানাতুরাড়ান, এৱতেনাবে ৭. গুলজি মিষ্টুম্ পারিং আটে মিষ্টুম্ পৰ্কিনজা বারন্তে পানাতুরাড়ান ডেলেনডেন, এচচেত্তেন, বুচেনতে বুক্কাই পাক্কিন,

আতিষ্যলেনআমানবান, জানাং গ তুত্তুরু আংগাই পারিং ৭. গুলজি মিষ্টুম্ পৰ্কিনজা বারন্তে পানাতুরাড়ান আমপারা তাকানা জানাং আজাইবেন, ডেতে।

(গ) বগাঢ় হরিজন অত্তে আত্মিকার্য মারান, আবিত্তিন, আব্সিত্তিবেন, আগারামগামান, শামলে, তথগেন, অত্তে আগাব্সেত্ত জানাবান্জি বাতচেন, আসাংগেমলেনডেব, বাংৰ আসাংগেমান, বাতচেন, আনতাতে আবসিত্তলেনডেন, এচচেত্তেন, কুন, আমানবান, তাকান, জাইবেন, আপানাতুরাড়ান, আঙ্গাংবেন, ডেতে।

(ঘ) বগাঢ় হরিজন অত্তে আত্মিকার্য মারান, ইচেজা পানেনপুৰু ঢারাকুনাগে, বারাসু ঢারুকুনাগে, অত্তে আবিত্তিন আগাবতু ঢারাকুনুগে আত্মারাকুনান্জি, আনিন, ইচেজা পৰ্নিষান, আত্মারাকুনা লিষান, আবসিত্তবেন, আসান, অগাললে বগাঢ় তথগেন, অত্তে ইচেজা আগাব্সেত্ত জানাবান বাতচেন, শানামালেনডেন, বার কুন্দিজি বাতচেন, আবসিত্তলেনডেন কুন, আমানবান, আত্ম তাকান, জাইজ্জে আমারেং মাততান, পৰ্কিনজা বারন্তে পানাতুরাড়ান তানিষ্যান, ডেতে।

(ঙ) জান, আত্মানুসা মারানজি আমাংলিষানজি পারিং গালামান, গালামলে ঢানুসান, আলুমবেন, আসান, অত্তে ঢানুসা মারান, আত্ম সানতুংবেন, আসান, জানাতুন, আতে রুবুবলেনডেন, ঢকান, আত্মানুসান, বুক্কাই গামলে আপ্পেবালেনডেন, এচচেত্তেন, কুন, আত্মানাসানজি আসান, গানাৰ্জিন, আডেলেন, আপানারাড় লিষান, আঙ্গাংবেন, ডেতেনা।

(চ) পৰকার পারিং ব তানে বারামারান, কান, আত্মানুসামারান, জি পারিং ইচেজা, ঢানুসা বারান, লুমলেনডেন, আনিন, ব মিষ্টুম্ পৰ্কিনজা বারন্তে লিষান, আত্মারাবেন, ডেতে অত্তে পানাইসাই আয়াম লিষান, কুন, আত্মানুসান, আসান, গানাৰ্জিন, আডেলেন, আপানাতুরাড়ান, আঙ্গাংবেন, তুতনাড়াগে ডেতে।

(ଛ) କାନ୍ତିଆୟାରିଜ, ବଗାଡ଼ ବୁତେକା ତାନିଯାନ ଆଡ଼େଲେନ୍ ଅଢ଼ାନେବାରାନ୍ ଅଢ଼େ ବିଡ଼ାରାନ୍ ଏହାଲେ ଆବାରାବେନ୍ ଡେତେ ଆନଚାତେ ଗାଲାମାନ ଗାଲାମାଲେ ଆବଦ୍ଧି ଡଂଲେନ୍ତେନ୍ ଅଢ଼େ ଅକିଜ, ବାରକିନ୍ ଆନାଜି ବାଗୁତାରା ଲିଙ୍ଗାନ୍ ଆବଦ୍ଧ ଡଂଲେନ୍ କୁନ୍ ଆଢ଼ାନୁସାନ୍ ଲୁମଲେନ୍ତେନ୍ ଏତତେବେନ୍ ଆନିନ୍ଜି ଆଢ଼ ସୁତ୍ରା (ଡୋଡ଼ା) ପାନାଢ଼ାରାନ୍ ତାନିଯାନ୍ ଡେତେ ।

(ଜ) ଆନ୍ସାବଡ଼ାଗେ ବମାନରା ଆଲାନାଂକା ଲିଙ୍ଗାନ୍ ରୁତେବାଙ୍ଗେନ୍ ଏରତେଲବେ ଡାକତାନତେ ଡଂରାକୁନା ଲିଙ୍ଗାନ୍ ଆଠେ ମାନରାନଜି ବାତେନ୍ ରୁକୁଆନ୍ ରୁକୁଲେନ୍ ବାସୁଲେ ଆୟେରତାଏନଜି ହରିଜନ ଆଠେ ଆଦିବାସି ମାରାନଜି ଆଲାନାଂକାନ୍ ଆଢ଼େବେନ୍ ଆବାରାନ୍ - ଆନିନ୍ଜି ଆଲଂଲଞ୍ଚାନ୍ (ସାଇନ୍) ସଇଲେ ଆସିଥିବେନ୍, ରୁତେ ବାଂଗୋ ଟେଆନ୍ ଡେଲେ ଟିଢ଼ିଲେ ଆୟେରବେନ୍, କାନ ଆୟାରିଜ ବେଗଗାଡ଼ା ବେଗଗାଡ଼ା ଡାନୁସାନଜି ଲୁମଲେ ଆୟେର ତାଇଏନଜି ଆସାନ୍ କାନ ଆପାଙ୍ଗେ ଲିଙ୍ଗାନ୍ ତାରତାମ ପାନଢ଼ାରା ଆନସଇଜାନ ତାନାବ୍ ଟିଜାନ ଡେଲେ ।

କାନି ଆମବାରିଜ ଆନାବ୍ରକାଳକାଲ ବାରାନଜି ଆବରିନାବେନ୍ ଆସାନ୍ ଡାନେ ଆନସଇଜାନଜି ବାରତ ସରକାର ଆବାନାଇଞ୍ଚାନ ବାଈତେନ୍ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଜାନାଂ ଆନ୍ସାବ୍ ଡାଗେ ବିରତସାରା ଡାନେଗତ୍ ମାରାନଜି ତାବଢ଼ିଜେତେନ୍ ଆନାବ୍ରକାଳକାଲ ଆଡ଼େଲେନ୍ ଆପାରା ଆଢ଼ିବାସି ମାରାନଜି ସାନାୟେମାନ୍ ଆତିୟବେନ୍ ଆସାନ୍ ଆନସଇଜାନ୍ ଗାନାବରିନ୍ ଡେଲେ । କାନ ଆୟାରିଜ ଡିଲେ ମାନରାନ୍ ଆଢ଼ାନେଡାମାନ ଆରାବରାବେନ୍ ଆସାନ୍ ଡାନେ ଆନସଇଜାନଜି, ମାନରାନଜି ଆଢ଼ାନେ ରାନାବରାବ୍ ଅମପୁନ୍ (ସେଲ) ତାନାବଢ଼ିଜାନ ଡେଆନ ଡେଲେ ବାରାଲେ ଯେତାଇଜି ।

୧: ଗନୁଗୁତାମ୍ ଆମୁଡ଼ା ବିତସାରାମାର୍ ଉତ୍ତିସା ଲିଙ୍ଗାନ୍ ଆମୁଡ଼ା ବିତସାରା ସିଂହାନ୍ (ଆର କୁର୍ତ୍ତନ୍) ଆଗାମ ଆନଦେନ୍ ଆୟାରିଜ ଉତ୍ତିସା ସରକାର ଡିଲେ ଜିଲ୍ଲା ଲିଙ୍ଗାନ୍ ଜିଲ୍ଲା ବିତସାରାମାର ଡି ଆନାବବାଗୁ ଜିଲ୍ଲା ବିତସାରାମାର ଆନନନ୍ତ ହରିଜନ ଆଢ଼େ ଆଢ଼ିବାସି ମାରାନଜି ଆନାବ୍ରକାଳକାଲାନଜି ଆସାନ୍ ଆବିତସାରାବେନ୍ ଆସାନ୍ ଆନ୍ସାବ ବିତସାରାମାରାନ୍ ୨୦୦୦ ବାଗୁଆଜାରା ସାଲନ୍ ସାରି ବାଗାନଜି ଆବଞ୍ଚାନାଲେ ଲୁମଲେ ଯେତାଇଜି ।

: ୧୪ :

9. କାନ୍ସାଢ଼ାନାସାଢ଼ିଲେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରନ୍ ରାଜ୍ୟ ଲିଙ୍ଗାନ୍ ଣାୟ ବକୁଡ଼ି ମିଶଗାଲ (ୟୋଲବାଗ) ଜମାନ ତୁରକା) ମାରାନଜି ଜିଲ୍ଲା ଲିଙ୍ଗାନ୍ ଡେସା (ରାଜ୍ୟ) ମାନାନନେଦାଗେ ଆଢ଼ାନେନ୍ ଆରାବରାବେନ୍ ଆସାନ୍ ଅମପୁନ୍ (ସେଲ) ତାନାବଢ଼ିଜାନ ଡେଲେ ।

୧. ଅନୁଗୁଲ, ବଦ୍ରକ, ବଉଦ, ବାଲେସପର, କଟକ, ତେଜାନାଲ, ଦେବଗଢ଼, କନ୍ଦମାଲ, ନୂଆପଡ଼ା, ପୁରା, ସୁନ୍ପୁର ଡି ସୁନ୍ଦରଗଢ଼, ଜିଲ୍ଲାନଜି, ଜିଲ୍ଲା-ଲିଙ୍ଗାନଜି ଆନାବ୍ କାଲକାଳଡାଗେ ଡାରାକୁନାନ୍ ଜି ଗାମଲେ ଚିନତାଲେନ୍ ଆସାନ ଆନ୍ସାବ ଡାଗେ ବରିଜ, ଜିଲ୍ଲା ଲିଙ୍ଗାନ କାରାଲଗେ ଆବିତସାରାବେନ୍ ଆସାନ ଜିଲ୍ଲା (ଜିଲ୍ଲା-କଲକତର) ଲିଙ୍ଗାନ୍ ଆନାବବାଗୁ ଜିଲ୍ଲା ପାଲ ଆସି ଲିଙ୍ଗାନ ଆନସାବଡ଼ାଗେ ଡାନେଗଡ଼ାନଜି ତାନିଯାନ ଡେଲେ ଜି ।

***

: ୧୫ :